Nota van Zienswijzen

Nota van zienswijzen, reacties en wijzigingen op het Ontwerp Warmteprogramma Westerkwartier 2026-2035

Gemeente Westerkwartier

Inhoudsopgave

1 Ter inzagelegging **3**

1.1 Procedure terinzagelegging 3

1.2 Overzicht van zienswijzen 3

1.3 Juridische status van deze nota 3

2 Beantwoording zienswijzen **4**

2.1 Beantwoording zienswijzen 4

3 Ambtshalve wijzigingen **6**

1 Ter inzagelegging

1.1 Procedure terinzagelegging

Het Ontwerp Warmteprogramma Westerkwartier 2026-2035 lag van 13 maart tot en met 24 april 2026 ter inzage. Tijdens deze periode kon iedereen een zienswijze (reactie) indienen gericht op het Ontwerp Warmteprogramma. Via het gemeentenieuws in de Streekkrant en via een mail naar alle relevante stakeholders is de terinzagelegging kenbaar gemaakt.

Het Ontwerp Warmteprogramma en bijbehorende bijlagen hebben ter inzage gelegen via:

- Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) in Regels op de Kaart
- Op papier op het gemeentehuis in Zuidhorn, tijdens openingstijden

Het indienen van een zienswijze was mogelijk op de volgende manieren:

- Via het mailadres duurzaamheid@westerkwartier.nl
- Via de post gericht aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Westerkwartier
- Door het indienen van een mondelinge zienswijze op het gemeentehuis in Zuidhorn

1.2 Overzicht van zienswijzen

In totaal is er twee zienswijzen binnengekomen. Dit betroffen zienswijzen van een (maatschappelijke) partij. De binnengekomen zienswijzen zijn beantwoord en wordt verwerkt in deze Nota van Zienswijzen.

1.3 Juridische status van deze nota

De Omgevingswet bepaalt dat een warmteprogramma via een openbare procedure wordt vastgesteld, en afdeling 3.4 Awb bepaalt dat het ontwerp ter inzage moet worden gelegd en dat zienswijzen moeten worden verwerkt in een nota van zienswijzen. De procedure eindigt na de vaststelling van het Warmteprogramma. Tegen een zienswijzennota staat geen beroep open bij een rechter.

2 Beantwoording zienswijzen

In dit hoofdstuk worden de binnengekomen zienswijzen samengevat, voorzien van een reactie en we geven aan tot welke wijzigingen deze in het definitieve Warmteprogramma hebben geleid.

2.1 Beantwoording zienswijzen

2.1.1. Zienswijze 1: ProRail

Samenvatting zienswijze:

- Rondom de hoofdspoorweginfrastructuur ligt een beperkingengebied van circa 11 meter, activiteiten binnen dit gebied (zoals een warmtenet) zijn vergunningsplichtig.
- Indiener verzoekt om bij het aanleggen van voorzieningen voor een warmtenet rekening te houden om mogelijke toekomstige uitbreidingen van het spoor mogelijk te houden. Dit door het houden van de juiste afstand tot het spoor en door een zorgvuldig ruimtelijk ontwerp.
- Als er sprake is van het kruisen van de spoorlijn door een warmtenet heeft ProRail de volgende verzoeken:
  - De effecten van de werkzaamheden voor het warmtenet op het spoornetwerk te onderzoeken, zowel bij aanleg als het gebruik en onderhoud van het warmtenet.
  - Bij het kruizen van het spoornetwerk moeten zogenoemde overkluizingen gerealiseerd worden, waarin alle benodigde infrastructuur voor het warmtenet gescheiden is van die voor het spoornet.
  - ProRail moet vroegtijdig betrokken worden bij de planning. De aanleg van kruisingen vraagt treinvrije periodes, deze periodes kunnen gekoppeld worden aan de treinvrije periodes die ProRail voor haar eigen werkzaamheden aan het spoorsysteem heeft gepland
- Voorzieningen voor het spoor dienen vrij te blijven van bebouwing door een warmtenet, zowel boven- als ondergronds. Hiervoor dient een afstand van 5 meter te worden aangehouden van de gevel met een hekwerk.
- Bureau Spoorbouwmeester is opgericht op initiatief van NS en ProRail als een onafhankelijk adviserend orgaan voor ontwerp en vormgevingsopgaven binnen de spoorsector. Waar mogelijk kan bij de uitwerking van het programma gebruik gemaakt worden van Bureau Spoorbouwmeester.

Reactie College:

Wij onderschrijven het belang van een goede en zorgvuldige afstemming met alle beheerders van infrastructuur bij de realisatie van een warmtenet. Vanuit dit Warmteprogramma wordt in een aantal zoekgebieden de haalbaarheid van een warmtenet onderzocht. Bij deze onderzoeken zullen waar nodig ook de effecten op het spoornetwerk onderzocht worden. Bij mogelijke uitvoering van projecten wordt ProRail uiteraard betrokken als belangrijke partner.

Wijziging in het Warmteprogramma:

Deze zienswijze heeft geleid tot een tekstuele aanpassing in het Warmteprogramma in paragraaf 4.3. In de alinea over de 7 buurten die kansrijk zijn voor een warmtenet is de volgende zin toegevoegd; "Ook moet daarbij rekening gehouden worden met bestaande infrastructuur, zoals spoorlijnen, riool- en waterleidingen".

2.1.2. Zienswijze 2: Waterbedrijf Groningen

Samenvatting zienswijze:

- Warmteleidingen kunnen de bodemtemperatuur beïnvloeden. Voor drinkwaterleidingen is het belangrijk dat de temperatuur onder de wettelijke grens van 25°C blijft om risico's voor de drinkwaterkwaliteit te voorkomen. Het verzoek is om relevante normen en beheerrichtlijnen als toetsingskader op te nemen in het Warmteprogramma en het Waterbedrijf Groningen te betrekken bij de verdere ontwikkeling van warmtenetten.
- In het Warmteprogramma wordt bij volledig elektrische warmteoplossingen geen onderscheid gemaakt tussen lucht- en bodemwarmtepompen. Bodemwarmtepompen kunnen echter gevolgen hebben voor drinkwaterbelangen. Een groot deel van Zuidelijk Westerkwartier ligt binnen het zoekgebied voor de Aanvullende Strategische Voorraad (afgekort: ASV) van de provincie Groningen, waarvan de begrenzing naar verwachting in 2027 wordt vastgesteld.
- Indiener wijst op de risico's van diepe boringen, zoals geothermie. Door het doorbreken van scheidende kleilagen kan verontreiniging tussen ondiep en diep grondwater ontstaan. Daarom wordt gevraagd drinkwaterbronnen en (toekomstige) ASV-gebieden ruimtelijk te scheiden van ondergrondse energievoorzieningen zoals geothermie en WKO.
- In de zienswijze doet het Waterbedrijf Groningen de volgende verzoeken tot wijziging in het Warmteprogramma:
  - Geen warmteoplossing te definiëren tot het moment van definitieve ASV-aanwijzingen voor de gebieden in het ASV zoekgebied;
  - In paragraaf 4.3 en bijlage 1 voor de gebieden in het ASV-zoekgebied expliciet lucht-waterwarmtepompen als individueel alternatief te benoemen;
  - In het beoordelingskader (paragraaf 4.2) drinkwaterbescherming als extra kritieke randvoorwaarde op te nemen
  - Voor Leek en Tolbert vast te leggen dat geothermie en andere bodemenergiebronnen geen onderdeel vormen van de te onderzoeken warmteopties.

Reactie college:

Wij onderschrijven dat een nauwe samenwerking van belang is bij de uitvoering van dit Warmteprogramma. Met het Warmteprogramma geven wij als gemeente richting aan de lokale warmtetransitie door per gebied het meest kansrijke warmtealternatief aan te geven. De gemeente Westerkwartier maakt in dit Warmteprogramma uitdrukkelijk nog niet gebruik van de aanwijsbevoegdheid waarmee we warmteoplossingen aan gebieden toewijzen. De komende jaren zetten we in op het isoleren van woningen en werken we in een aantal buurten een dorps-, wijk of gebiedsaanpak uit.

Wij kiezen er niet voor om op voorhand nog geen warmteoplossing te definiëren voor de buurten in het ASV-zoekgebied. Toekomstige provinciale besluiten over ASV gebieden en drinkwaterbescherming worden vanzelfsprekend betrokken bij de uitwerking van het Warmteprogramma. Het Warmteprogramma is daarnaast een zelfbindend programma en verleent geen toestemming voor individuele technieken die mogelijk op grond van andere wet- en regelgeving worden beperkt. Voor wat betreft de realisatie van warmtenetten betreft het enkel onderzoeken in zoekgebieden, mogelijke restricties vanwege waterwinning worden in deze onderzoeken meegenomen, het Waterbedrijf is daarin een gesprekspartner.

Wijzigingen in het Warmteprogramma

Deze zienswijze heeft geleid tot een tekstuele aanpassing. Bij de toelichting op buurten waar een elektrische warmtepomp wordt voorzien is toegevoegd dat het aanleggen van een bodemwarmtepomp meldingsplichtig is. Ook is toegevoegd dat in het Zuidelijk Westerkwartier verkenningen lopen naar strategische voorraden voor de waterwinning, wat mogelijk in de toekomst betekent dat bodemwarmtepompen in bepaalde gebieden niet zijn toegestaan.

3 Ambtshalve wijzigingen

In het definitieve Warmteprogramma worden ook nog een aantal ambtshalve wijzigingen toegevoegd. Dit zijn wijzigingen om op bepaalde onderdelen het Warmteprogramma te verduidelijken of door een actualisatie door nieuwe ontwikkelingen sinds het opstellen van het Ontwerp Warmteprogramma. Onderstaand worden de wijzigingen per paragraaf aangegeven.

Algemeen

Overal waar in het Ontwerp Warmteprogramma nog geschreven werd over een ontwerp is dit gewijzigd naar Warmteprogramma

Voorwoord

In het voorwoord werd verwezen naar het Coalitieakkoord 2022-2026. Inmiddels is er een nieuw college aangetreden en wordt verwezen naar het Coalitieakkoord 2026-2030.

Samenvatting

Bij het onderdeel Planning tot 2030 is het Middag-Humsterland als extra gebiedsaanpak toegevoegd. Vanuit het Lokaal Programmaplan voor het Middag-Humsterland wordt een project in voorbereiding genomen om de warmtetransitie in onder andere karakteristieke en monumentale panden en het Nationaal Landschap Middag-Humsterland vormgegeven. Bij het opstellen van het Ontwerp Warmteprogramma was dit project nog niet concreet, deze is inmiddels wel concreet, waardoor is besloten deze gebiedsaanpak ook te benoemen in het Warmteprogramma.

4.1 Onderzochte alternatieven

In het kader over mini-warmtenetten is toegevoegd dat naast bewoners ook bij projectontwikkelaars de gemeente een faciliterende houding aanneemt.

Op de plekken in deze paragraaf waar wordt verwezen naar de PBL startanalyse is verduidelijkt dat het om de PBL startanalyse van 2025 gaat.

5.1 Criteria voor planning dorps- en wijkaanpakken

Sinds 1 juli 2026 geldt een nieuw ACM-kader voor kleinverbruikers, ook voor het verzwaren van woningen kan, afhankelijk van de beschikbare capaciteit, een wachtlijst zijn. Dit kan mogelijk de overschakeling van woning naar aardgasvrij vertragen. Dit risico is toegevoegd aan het kader over netcongestie.

5.2. Planning dorps- en wijkaanpakken

De kaart op figuur 6 is aangepast met het Middag-Humsterland ook in een blauwe kleur als dorps-of wijkaanpak.

De laatste alinea is toegevoegd met een toelichting op de gebiedsaanpak warmtetransitie in het Middag-Humsterland.

6.2. Ondersteuning inwoners

In de laatste alinea van deze paragraaf stond benoemd dat we in een tweetal gebieden een wijkaanpak uitwerken. Door de toevoeging van de aanpak Middag-Humsterland staat hier nu een drietal gebied waar een wijk- of gebiedsaanpak wordt uitgewerkt.

8.1 Capaciteit

In het Ontwerp Warmteprogramma stond in de eerste alinea van deze paragraaf dat een team van 5,3fte werkt aan de gehele warmtetransitie, inmiddels ligt deze door de invulling van een vacature op 6fte en wordt dit hierdoor gewijzigd.

In deze paragraaf stond in de derde alinea dat er in 9 prioritaire gebieden de komende jaren aan de slag wordt gegaan, door de toevoeging van het Middag-Humsterland worden dit 10 prioritaire gebieden.

Bijlage 1

In het overzicht van meest kansrijke warmteoplossingen per CBS-buurt is de laatste kolom aangepast voor de CBS-buurten in het Middag-Humsterland waar nu wel voor 2030 een aanpak gaat plaatsvinden, het betreft de volgende CBS-buurten

- Den Ham
- Ezinge
- Feerwerd
- Lauwerzijl
- Niehove
- Oldehove
- Overige verspreide huizen (Oldehove)
- Saaksum
- Verspreide huizen Ezinge
- Verspreide huizen Ruigezand en Nieuwe Ruigezand